

НАШЕ ЖИТТЯ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА В ЛИПНІ 1967 РОКУ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

ВИХОДИТЬ ЩОСУБОТИ

№ 30 (826) | Субота, 23 липня 1983 року | Ціна 2 коп.

П'ЯТИРІЧКУ ЗАВЕРШЕНО

Недавно на Кременчуцькій швейній фабриці відбулася знаменна подія, героїнею якої стала член УТОГ, швачка-оверлочниця М. О. Самохвалова.

Застосовуючи передові методи праці, вміло скорочуючи час при виконанні технологічних операцій, використовуючи всі резерви виробництва, Марина Олександрівна свою особисту п'ятирічку виконала за два роки і три місяці.

З нагоди цього на фабриці відбувся мітинг. Передові робітницю гаряче вітали з трудовою перемогою представники Автозаводського райкому Компартії України та райвиконкому міста, керівники фабрики, товариші по праці. М. О. Самохваловій вручили вітальний адрес, в якому висловлюється впевненість у тому, що Марича Олександрівна достроково виконає свої підвищені соціалістичні зобов'язання, взяті нею на третій рік одинадцятирічної п'ятирічки.

А. БІЛОГУБ,
голова Кременчуцького міжрайвідділу УТОГ.
Полтавська область.

ВЕЛИКЕ мальовниче село Великі Будища на Гадяччині, яких так багато на квітучій Полтавській землі, оточене лісами й полями, скидається на село-сад. Тут, у колгоспі імені Леніна, працює шість нечуючих трудівників.

Багаті землі колгоспу люблять і людей ширих, працюючих. До них належать і члени УТОГ Велико-Будищанської первинної організації. Вони в міжрайвідділі відомі не лише тим, що завжди серед передовиків, а ще й тим, що беруть активну участь у громадському житті, хоч село й дуже віддалене. Вони завжди відвідують збори, зльоти, конференції. Приїжджають, як і працюють, усі разом. Хіба що когось не відпустять з роботи в гарячий час, чи через хворобу.

Невисока худорлява жінка, швидка й рухлива, привертає до себе увагу широю посмішкою, привітністю і товаришкістю. Це Варвара Андріївна Панченко — відома буряківниця, ветеран колгоспу. Давно відшуміла її весна, вже срібні нитки вплелися в колосинні тугі коси. Давно вже жінка на заслуженому відпочинку, а все ще продовжує трудитися в колгоспі, добивається високих врожаїв цукрових буряків.

В окремі роки одержувала по 350—400, а то й по 500 центнерів солодких коренів з гектара! На її грудях сяють нагороди за самовіддану, чесну і старанну працю.

Край села стоїть її нова хата. Та господарку нелегко застати вдома. З ранньої весни і до пізньої осені вона на колгоспному полі. Впродовж сорока років! Тому й шанують Варвару Андріївну в селі за її золоті руки.

Вдома у неї немає нікого. Інколи завітає її дочка Галля з чоловіком та онукою, взяті нею на третій рік одинадцятирічної п'ятирічки.

Повертається з роботи пізно. Поспішає приготува-

ти вечерю, пораяється по господарству, знає — незабаром до її просторої хати завітають всі нечуючі села: Михайло Ященко, Феодосія Довгаль, Андрій Сахно, Яків Придїй, Надія Бакута. Різні збори проводять у неї, читають газети, журнали, обмінюються новинами. Це своєрідний клуб на селі. І діє він не один десяток літ.

Варвара Андріївна добре знає всіх. Михайло Ященко

СПІЛЬНОЮ СПРАВОЮ ЗДРУЖЕНІ

— хороший столяр в колгоспі. А коли треба, то й тесля-будівельник. В батька свого — Григорія Івановича — навчився цій такій потрібній на селі справі. Ще до війни організатор колгоспу і один з його найкращих членів Григорій Іванович зібрав всю глуху дітвору села, посадив на віз і відправив до спецшколи. Повіз і свого Михайла.

Та недовго довелося вчитися дітям: почалася війна. Г. І. Ященко пішов на фронт. Повертався разом з усіма фронтовиками, з перемогою. Знову, мов рідний батько, турбувався не лише про свого сина, а й про інших нечуючих. Навчив теслярсько-столярної справи і Якова Прудія, друга і ровесника свого Михайла, який залишився сиротою.

На селі багато будівельних робіт було після війни, та й зараз вистачає роботи в колгоспі.

А у вільний час вони спільно допомагають зводити нові хати односельчанам.

Високий, синьоокий Михайло, чорнявий і міцний в плечах Яків. У колгоспі імені Леніна, де вони трудяться поруч уже більше трид-

цяти років, ними задоволені. Вони — справжні майстри. Багато колгоспних будівель зроблені їхніми руками.

Феодосія Довгаль працює на колгоспній птахфермі. Вже вийшла на заслужений відпочинок, а пішла в колгосп ще зовсім молодою. Та не сидиться їй дома. Друзі, з якими колись навчалася в школі, ще трудяться в колгоспі. Іде щоранку Феодосія на роботу, доглядає на фермі гусей, качок. Її праця увійшла в загальний здобуток передового в районі господарства.

Надію Бакуту у Великі Будища привіз її чоловік Микола з відомого на Полтавщині колгоспу «Червона Україна», де вона працювала дояркою. Старанно стала трудитися і на новому місці. Вона одержує по 3200 кілограмів молока від корови. Працює на совість, за це й поважають її колгоспники. Разом з чоловіком виховує двох дітей. Пишається дружина і своїм чоловіком — механізатором. Надія Бакута робить все для того, щоб збільшувалися надії, щоб вагомим був внесок у виконання Продовольчої програми.

На фермі часто приходять їй на допомогу ще один член їхнього колективу — Андрій Іванович Сахно, молоковоз. Разом з шофером вони вже раненько на своєму робочому місці, роблять усе, аби швидше відправити молоко на завод. Вже скоро 40 років беззмінно він трудиться на одному і тому ж місці. Колісь, після війни, відвозив молоко підводою, нині — добре обладнаним транспортом. За старанну працю Андрій Сахно має чимало нагород. А нещодавно йому було вручено медаль «Ветеран праці». Та чоловік поки що не думає кидати улюблену роботу. Ще попрацює разом з іншими членами УТОГ.

Ось такі вони, нечуючі трудівники з колгоспу імені Леніна. Наполегливі, старанні.

Надія АКСЮК.
Полтавська область.

Відповідають ділом

У Великоновосілківському районі, що на Донеччині, пропагандисти і агітатори проводять велику роз'яснюючу роботу серед членів УТОГ по матеріалах червеного (1983 р.) Пленуму ЦК КПРС і восьмої сесії Верховної Ради СРСР.

Нещодавно в місцевому Будинку культури відбулися загальні районні збори членів УТОГ. На них виступили трудівники полів і ферм, а також промислових підприємств міста.

— Комуністична партія і Радянський уряд поклуються про зміцнення економіки нашої країни, підвищення добробуту радянських людей, збереження миру на землі, — сказав у своїй промові передовий трудівник сільського господарства С. І. Дембицький. — Ми до-

кладаємо всіх зусиль, щоб виправдати довіря.

У виступах членів нашого Товариства відмічалось: вагомий вклад у виконання взятих соціалістичних зобов'язань вносять передові колгоспники Г. І. Буряк, І. Є. Зрожевський, Р. А. Мегельбей, подружжя Ганна Євдокимівна і Жорж Митрофанович Алтинпари.

На зборах була прийнята широка програма дій по виконанню рішень червеного (1983 р.) Пленуму ЦК КПРС, спрямована на дострокове виконання планових завдань третього року і п'ятирічки в цілому, на честь 25-ї річниці руху за комуністичне ставлення до праці.

В. КРУГЛЯК.
Донецька область.

ВНЕСОК У ФОНД МИРУ

Ніколи не зітрутись в пам'яті радянських людей страхіття і злочини фашистів, що вони заподіяли їх на нашій землі в період Великої Вітчизняної війни. 20 мільйонів радянських людей віддали своє найдорожче — життя, щоб сьогодні яскраво світило сонце, сміялися діти і під мирним небом Вітчизни щасливо квітло майбутнє.

Тому сьогодні все прогресивне людство бореться за те, щоб ніколи не повторилися ті часи... Активну участь беруть у цьому русі і нечуючі.

У всіх первинних міських і сільських організаціях Товариства Павлоградського міжрайвідділу, що на Дніпропетровщині, широко розгорнулася робота, спрямована на збереження і зміцнення миру.

От і цього року члени нашого Товариства одностайно прийняли рішення — перерахувати у Фонд миру одиноденний заробіток. На зборах первинної організації УТОГ заводу хімічного

машинобудування ударник комуністичної праці, муляр Василь Васильович Падалко висловився так:

— Окрім перерахування одноденного заробітку, ми будемо щоденно ударно працювати, щоб підвищити і підвищувати велич нашої соціалістичної країни.

Нечуючий сільський Петропавлівської організації Товариства, кращий свинар колгоспу «Мир» Лука Петрович Солом'яний сказав:

— Наша зброя — праця! Нам необхідно зібрати багатий врожай без втрат, виробляти більше м'яса, молока, яєць та іншої сільськогосподарської продукції і цим підняти могутність нашої Вітчизни, зробити її ще багатшою і сильнішою.

У цьому році у Фонд миру від членів УТОГ Павлоградського міжрайвідділу вже надійшло 1840 карбованців.

І. ЗІНЧЕНКО.
Дніпропетровська область.

Мир — турбота всіх людей доброї волі. Як і весь радянський народ, трудящі Миколаївщини проводять антивоєнні мітинги, добровільно перераховують свої кошти в Радянський фонд миру, підтверджуючи глибоку турботу про майбутнє, про щастя дітей, світле чисте небо над планетою.

На знімку: швачка Катерина Кручених, яка закликала колектив Миколаївської взуттєвої фабрики відпрацювати один день у фонд миру.
Фото О. Кремка

Людство не знає іншої такої суспільно-політичної сили, яка за порівняно короткий історичний строк внесла б такий величезний вклад у справу соціального прогресу, як наша Комуністична партія. Створена на II з'їзді РСДРП на ідейних, політичних і організаційних принципах, розроблених В. І. Леніним, відзначалася в Постанові ЦК КПРС до 80-річчя з'їзду, вона стала колективним політичним вождем робітничого класу, найвищою формою його організації, авангардом усіх трудящих.

Створення партії невіддільне від величезної теоретичної і практичної діяльності В. І. Леніна. Мислитель у революції і революціонер у науці, він високо

До 80-річчя Другого з'їзду РСДРП

підніс прапор марксизму, в непримиренній боротьбі з міжнародним і російським опортунізмом і реформізмом, творчо розвинув це вчення, збагативши його новими висновками і положеннями. В партії В. І. Ленін бачив вирішальний фактор революції, ту могутню підйому, за допомогою якої можна перетворити Росію.

Обґрунтування положення про партію як керівну силу робітничого класу — видатне завоювання марксистсько-ленінської думки, підтвержене всім ходом суспільного розвитку. Зачатком такої партії став «Союз боротьби за ви-

АВАНГАРД РАДЯНСЬКОГО НАРОДУ

зволання робітничого класу», створений В. І. Леніним у 1895 році. Ленінський союз відіграв велику роль у скликанні I з'їзду РСДРП, який проголосив заснування партії. Однак партія ще не стала після з'їзду єдиною централізованою організацією. Це історичне завдання виконав Другий з'їзд, підготовлений ленінською «Іскрою».

«Більшовизм», — відзначав В. І. Ленін, — існує, як течія політичної думки і як політична партія, з 1903 року.

Приняті з'їздом у ході першої боротьби В. І. Леніна і його соратників проти опортуністів найважливіші документи партії — Програма і Статут, закріпили ідейно-теоретичні, ідеологічні і політичні принципи марксизму-ленінізму, створили матеріальні, організаційні умови для успішної боротьби робітничого класу. На з'їзді восторженувало ленінське розуміння партії як передового, свідомого заgonу робітничого класу, найвищої форми класової організації пролетаріату, яка міцно зв'язана з широкими масами трудящих і яка втілює в собі такі видатні риси робітничого класу, як революційність, політична стійкість, органі-

зованість, дисциплінованість, інтернаціоналізм. Завершивши створення бойової політичної організації робітничого класу, II з'їзд РСДРП виконав тим самим величезне інтернаціональне завдання. Утворення ленінської партії стало поворотним пунктом російського і міжнародного робітничого руху. Вперше пролетаріат дістав організацію, здатну в нових історичних умовах успішно керувати його боротьбою за соціальне визволення. Шлях, пройдений ленінською партією, — справді героїчний шлях боротьби і перемог. Під її керівницт-

вом здійснено грандіозні перетворення, які справили вирішальний вплив не тільки на долю країни, а й докорінно змінили хід всесвітньої історії. Вона привела робітничий клас, трудящі маси Росії до перемог Великого Жовтня. Спираючись на теорію наукового комунізму, по-новаторському осмислюючи новий соціальний досвід, вона очолила будівництво соціалістичного суспільства, захист революційних завоювань. Під її керівництвом в СРСР було побудоване зріле соціалістичне суспільство — найвище досягнення сучасного соціального прогресу.

(Закінчення на 2 стор.)

ВІДПОЧИВАЮЧИ, ДУХОВНО ЗРОСТАТИ

Про важливе значення ідеологічної, культурно-виховної роботи культзакладів говорилося нещодавно і на червневому (1983 р.) Пленумі ЦК КПРС, який поставив завдання добиватися того, щоб кожна людина відчувала увагу до себе не тільки в робочий, а й у вільний час. Дозвілля має бути багатшим і цікавішим, воно повинно допомагати розв'язувати обдарувань трудящих.

У комплексному плані роботи Ровенського обласного будинку культури УТОГ на 1983 рік є такі пункти: постійно проводити тематичні вечори, читачські конференції, виставки і театралізовані свята, диспути і дискотеки. Все це дає змогу прилучитися нечужим трудівникам до художньої творчості, розширити рамки культурного дозвілля, розвивати і удосконалювати свої здібності.

Підбиваючи підсумки роботи культзакладу за перше півріччя нинішнього року, можна сказати, що за-

пити членів УТОГ стали задовольнятися більш змістовіше і багатше. З'явилися у нас нові форми діяльності культармійців. Зокрема, тісними стали зв'язки з учнями школи-інтернату для глухих дітей і мешканцями гуртожитку, а також трудівниками УВП та державних підприємств.

У діяльності Будинку культури знаходять своє відображення основні напрямки і форми ідейно-політичного, трудового і морального виховання нечужих трудівників. Сюди входять університети культури і правових знань, лекторії та кінолекторії, зустрічі з передовиками виробництва і сільського господарства, усно-мімічні журнали і цикли вечорів-зустрічей, присвячених 50-річчю УТОГ та 700-річчю міста Ровно.

Широке схвалення у нашому культзакладі знайшли бесіди «За круглим столом», вечори запитань і відповідей, зустрічі з педагогами, лікарями, поетами, юристами. Особливо велику увагу ми приділяємо атеї-

тичному вихованню і правдивій пропаганді. Для молодих сімей та робітників заплановані вечори «Все для дому», «Щаслива сім'я, яка вона?», працює також клуб вихідного дня «Господарочка». Нещодавно ми провели і цикл бесід «Що таке художній смак?».

Але на сьогоднішній день, як і раніше, важливим завданням для нас залишається пропаганда економічної політики партії в тісному зв'язку з підприємствами, з боротьбою за підвищення ефективності виробництва. Вчитуючись у матеріали червневого (1983 р.) Пленуму ЦК КПРС, ми прагнемо того, щоб дозвілля членів УТОГ ставало дедалі змістовнішим, щоб допомагало нашим трудівникам розвиватися творчо, знімати психологічні навантаження робочого дня. Це наш обов'язок і наші завдання, які стоять тепер перед кожним культзакладом УТОГ.

П. ХАРЛАМОВА,
директор Ровенського обласного будинку культури.

П. В. Чижова добре знають в колективі Полтавського УВП-1. Закінчивши Київський технікум легкої промисловості, молодий спеціаліст довів на ділі, що професію свою — слюсаря-налагодчика — він любить, досконало опанував всіма її тонкощами.

До роботи **Петро Васильович** ставиться добросовісно, творчо, допомагає товаришам, що працюють поруч.

Фото **И. МІНДЕЛЯ.**

ЗМІЦНЮЮТЬ ДИСЦИПЛІНУ

На восьмій сесії Верховної Ради СРСР затверджено Закон про трудові колективи і підвищення їх ролі в управлінні підприємствами, установами, організаціями. Значну увагу в цьому важливому документі приділено заходам по дальшому зміцненню трудової дисципліни.

Положення нового Закону знайшли гарячий відгук у колективі **Артемівського УВП**. Трудівники підприємства виступили з діловою ініціативою, спрямованою на неухильне дотримання трудової і виробничої дисципліни. Так, вже розроблено «Пам'ятку керівнику бригади, цеху, відділу», яка складається з десяти пунктів, що підлягають обов'язковому виконанню.

Пам'ятка закликає кожного всемірно зміцнювати і розвивати свідому дисципліну і організованість, постійно прагнути до підвищення продуктивності праці і якості роботи, підвищувати особисту відповідальність за кінцевий результат дорученої справи. Пам'ятка багата цікавим фактичним матеріалом. У ній, зокрема, є розділ, в якому наведено промовисті дані про те, що втрачає робітник, схильний до порушення дисципліни.

В іншому розділі, наприклад, йдеться про те, чого може позбутися робітник, на якого накладено адміністративне стягнення, або якого звільнено з роботи. Значний внесок у розробку цього документа, що забезпечує гласність прав і обов'язків робітника і службовця, зробив заступник директора УВП з виховної роботи **Г. Жеребцов**.

Нині на підприємстві завершується робота по створенню «Кодексу трудової честі». Розробляється Положення про організацію громадського відділу кадрів. В цій справі адміністрації, партійному і профспілковому комітетам активно допомагають кадрові робітники і наставники.

Вже відчутні перші результати виховної роботи, розгорнутої на підприємстві у зв'язку з прийняттям Закону про трудові колективи. Значно скоротилися втрати робочого часу, помітно підвищилася трудова активність робітників. Матеріали червневого Пленуму ЦК КПРС, сесії Верховної Ради СРСР надихають колектив **Артемівського УВП** на нові трудові звершення.

З. СЕЛЕЗНЬОВ,
Донецька область.

ПЕРЕВІРКА ВИКОПАННЯ КОЛДОГОВОРУ

Чергова профспілковіа конференція в Одеському виробничому об'єднанні «Електрик» на цей раз була присвячена виконанню колдоговору за першу половину 1983 року. У доповіді голова профкому **В. С. Супрун** проаналізував виконання всіх пунктів колективного договору, відзначив успіхи трудівників, звернув увагу на недоліки в роботі окремих робітників.

В об'єднанні, наголосив доповідач, план шести місяців з НЧП виконано на 101,4 процента, продукції випущено понад план на 158 карбованців, собівартість знизилась на 3,4 процента.

Як зазначалося, велику

роботу серед трудівників в організації соцзмагання провів профком. На його розширених засіданнях постійно підбивались підсумки змагання, визначався переможець, на честь якого піднімали Червоний прапор. Всього у змаганні взяло участь понад 460 трудівників. Серед них звання «Ударник комуністичної праці» підтвердили 400 робітників.

Перші місяці у змаганні виборювали ливарно-пресовий, механо-складальний і швейний цехи. Цим колективам неодноразово присуджували перехідний Червоний прапор.

За рішенням Одеського міського партії, виконкому

міської Ради народних депутатів, облпрофради та міського комітету ЛКСМУ за досягнення високих результатів у соціалістичному змаганні за перший квартал 1983 року наше об'єднання занесено на міську Дошку Пошани.

На конференції було звернуто увагу на своєчасну підготовку до осінньозимового періоду, на перевірку системи опалення і ремонт побутових приміщень, а також на обладнання приміщень для жінок у механо-складальному цеху та покращення роботи буфетів.

Ю. ГЕР.

м. Одеса.

Активно включилися у виконання виробничої програми третього кварталу нинішнього року передові виробниці **Сумського УВП** (на знімку зліва направо) **Надія Савелівна Бардакова**, **Ніна Павлівна Білявська** та **Тетяна Микитівна Сергієнко**. Виробничі завдання вони виконують на 130—140 процентів. Якість праці у них завжди хороша.

Передовики виробництва по праву носять почесне звання ударниць комуністичної праці. Їх девіз — дати продукції більше, кращої якості і з меншими затратами.

Фото **И. МІНДЕЛЯ.**

ПРОДОВОЛЬЧА ПРОГРАМА: НАШ ВНЕСОК

ЇХ ПРАЦЯ — ПРИКЛАД

Коли у колгоспі імені Чапаєва Дідковичської сільської Ради, що на Житомирщині, заходить розмова про кращих людей, то неодмінно називають ім'я знаної доярки з села Межирічки **Ніни Іванівни Дянько**. «Майстер — золоті руки», ветеран праці 25 років сумлінно доглядає 30 корів, зберігає весь приплід теличок, постійно дбаючи про майбутнє продуктивне поголів'я.

Доброї слави зажив токар колгоспу імені Кірова **Меленівської сільської Ради** **Сергій Васильович Мойсеєнко**. Передовий колгоспник завжди бере діяльну участь у підготовці і ремонті техніки. Машини і механізми, що їх обслуговує **С. В. Мойсеєнко**, надійні в експлуатації і в посівну, і в живну пору.

Ці імена — тільки мала частина зі славної когорти

нечужих трудівників села, що живуть і трудяться на Житомирщині. Вони старанно працюють на колгоспних і радгоспних полях, на тваринницьких фермах, на будівельних майданчиках. На якій би ділянці сільськогосподарського виробництва не трудилися члени УТОГ області, — скрізь вони домагаються високих показників у праці, роблять значний внесок у виконання Продовольчої програми.

Серед правополанових п'ятирічки **Павло Сидорович Осипчук**, котрий трудиться в радгоспній кузні у селі Кам'янка Олевського району, високих показників у соціалістичному змаганні постійно добивається **Ганна Іванівна Вишневецька** з села **Гамарна** Лугинського району, добра слава лине про **Миколу Йосиповича Калдичука** з села **Поліське** Коростенського району.

Близько 100 членів УТОГ жителів сільської місцевос-

ті, які за станом здоров'я не можуть постійно працювати у колгоспі, у гарячу пору надають дієву допомогу господарствам. Так, на сезонних роботах з молодечим запалом трудяться пенсіонери **Петро Йосипович Ходаківський**, який обслуговує техніку, кавалер ордена Трудового Червоного Прапора **Галина Андріївна Микитюк**, котра доглядає худобу, одержує чи значні надолі молока і прирости ваги. І таких людей в області чимало.

Дедалі активнішу участь беруть нечужі Житомирщини у виконанні величезних накреслень, поставлених партією і урядом по забезпеченню народу продуктами сільськогосподарського виробництва. Їх звитязна праця — чудовий приклад для всіх членів УТОГ, які живуть і працюють на селі.

І. РУВІНСЬКИЙ,
Житомирська область.

АВАНГАРД РАДЯНСЬКОГО НАРОДУ

(Закінчення. Початок див. на 1 стор.)

Створена і випестувана **В. І. Леніним**, партія була і залишається зразком марксистсько-ленінських партій нашої епохи. Більшовизм, як підкреслював **В. І. Ленін**, дав світовому пролетаріатові і його авангардові ідею, теорію, програму і тактику. На принципах більшовизму народи всія зміцнів і перетворився в найбільш впливову політичну силу сучасності міжнародний комуністичний рух. У наші дні комуністичні партії діють у 94 країнах, об'єднуючи в своїх рядах більш як 75 млн. чоловік. Головним завоюванням їх є

світова соціалістична система, яка стала вирішальним фактором суспільного прогресу.

Сила Комуністичної партії Радянського Союзу полягає в її вірності принципам марксизму-ленізму, принципам більшовизму. Спираючись на них, партія вирішує складні питання комуністичного будівництва. Разом з розвитком суспільства міцніє, мужніє і сама партія. Нині вона — могутній, згуртований, бойовий авангард усього радянського народу, що налічує в своїх рядах більш як 18 млн. чоловік.

Роль її в житті суспільства незмінно зростає. Вона з честю виконує відповідальні функції теоретичного мозку, політичного керівника, ідейного вихователя і бойового організатора робітничого класу, всього радянського народу. Забезпечуючи зростання своєї ролі в радянському суспільстві, КПРС наполегливо добивається неухильного додержання ленінського принципу демократичного централізму і норм партійного життя. На цій основі вона вирішує питання поліпшення свого якісного складу, підвищення бойовитості пер-

винних організацій, посилення їх впливу в трудових колективах.

Джерелом незламності радянського суспільства, історичних успіхів соціалізму була і залишається непохитна єдність партії і народу. Але ставши авангардом всього народу, КПРС не втратила свого класового характеру. За своєю природою вона залишається партією робітничого класу. Будучи ядром політичної системи радянського суспільства, вона дає приклади організованості і дисципліни.

Основним змістом діяльності партії в сучасних умовах є вдосконалення розвинутого соціалізму. Наша країна знаходиться на початку цього закономірного

й історично тривалого етапу становлення комуністичної формації, і КПРС спрямовує зусилля всього народу на дальше піднесення продуктивних сил, розвиток і зміцнення суспільних відносин, радянської державності і демократії, соціалістичної свідомості, науки і культури.

Створена 80 років тому на II з'їзді РСДРП, Комуністична партія з честю виконує роль політичного вождя радянського народу. Вірність принципам і традиціям більшовизму, її велика творча могутність, глибокий реалізм, критичний бойовий дух, непохитне прагнення втілити в життя ідеали комунізму і розв'язати насушли проблеми сьогодення з особливою силою проявилися в

рішеннях червневого (1983 р.) Пленуму ЦК КПРС. У поданих Пленуму тов. **Ю. В. Андроповим** пропозиціях про підготовку нової редакції Програми КПРС послідовно і глибоко відобразилося піклування Комуністичної партії про радянську людину, поліпшення її життя, її всебічний розвиток, про створення мирних умов для будівництва нового суспільства.

Радянські люди розглядають КПРС як виразника своїх найзаповітніших сподівань і корінних інтересів, неухильно підтримують її внутрішню і зовнішню політику. Адже справа партії і народу — неподільна.

В. ПЛЯСОВСЬКИЙ,
кандидат історичних наук.

НЕСТИ ГЛЯДАЧАМ ПРЕКРАСНЕ

Понад чверть століття трудиться на культосвітній ниві О. Д. Бабінова. Останні 15 років вона працює художнім керівником Івано-Франківського будинку культури глухих. Наш кореспондент зустрівся з Ольгою Дмитрівною і попросив відповісти на ряд запитань.

— **Ольго Дмитрівно, з чим саме колектив художньої самодіяльності йде сьогодні до глядача?**

— Про глядача ми думаємо постійно: і тоді, коли готуємо концертні програми, і тоді, коли шліфуємо виконавську майстерність. До 60-річчя утворення СРСР актори нашого самодіяльного народного театру підготували виставу «Піднята цілина» за романом М. Шолохова. З цією роботою успішно виступили також на республіканському фестивалі.

Пісні і танці несуть глядачам учасники танцювального та естрадного колективів, дитячої балетної студії. Намагаємося підібрати номери, які б виховували у глядача громадянськість, здоровий естетичний смак. Ось цьому і має служити наш репертуар.

— **Кілька слів про репертуар. Чи задоволені Ви його змістом, спрямованістю?**

— Важко відповісти однозначно. В основному, так. Про це говорить сам успіх колективу. А колектив об'їздив усе Прикарпаття, побував у багатьох обласних центрах республіки. Це вже ніби є позитивна оцінка репертуару. Проте час на місці не стоїть, глядач стає вимогливішим. І ми перед ним у боргу. Про це наголошується у постанові Центрального Комітету КПРС «Про роботу партійної організації Білоруського академічного театру імені Янки Купала», що недавно прийнята. Вона адресована конкретному театру, але висновки з неї, напевно, зроблять не лише професійні колективи, а й самодіяль-

ні. У постанові йдеться, насамперед, про дальше піднесення ідейно-виховної ролі репертуарів, підкреслюється важливість їх перспективних планів. Отже й виходить, що треба думати про нову програму і її зміст.

— **Цікаво, а як це у вас вирішується?**

— Ми серйозно задумались над соціальним звучанням програми. Афіша самодіяльного народного театру вміщує твори про тяжке життя народу до революції, про класові бої з гнобителями, революційні події, про побудову соціалізму на селі, відображає Велику Вітчизняну війну, партизанський рух, соціальні перетворення в Радянській час і боротьбу за мир. Нині наші актори готують виставу за п'єсою С. Гачовського «За годину до Перемоги». Велика і змістовна має бути ця програма. У виставі плануємо створити окремі «блоки» з революційних мотивів. Можливий і інший розділ — про Велику Вітчизняну війну та партизанські будні. Я обмежуюсь цим скупим переліком і впевнена, що при докладному обговоренні перспективного плану тематика наша значно розшириться. Та й життя підкаже інші актуальні теми.

— **При таких обставинах, очевидно, гостро постає питання відбору повноцінних матеріалів.**

— Радянське мистецтво налічує багато високоідейних творів. А скільки буде ще нових! Треба лише додати, що в репертуар ми включаємо твори не тільки української і російської лі-

тератур, а й пісенної творчості, доробок мистецтва братніх народів. Так, у минулі роки було підготовлено виставу за твором Чингіза Айтматова «Засіяне поле». Програму поповнюємо також піснями і танцями з народної творчості, що була, є і буде надійною опорою.

— **Ми, як мені здається, поки що ведемо розмову лише про драматичні та пісенні твори, але ви згадали і танець...**

— Щодо танцю, то перш за все постараємося використати його як складову частину в синтетичних творах, тобто, хореографічно-пісенних композиціях. Будемо намагатися посилити образність танцю, його символічну мову. Прикладом може служити композиція «П'ятнадцять сестер», яка, на мій погляд, символізує згуртованість і силу народів нашої багатонаціональної Батьківщини.

— **І останнє. Ольго Дмитрівно, ви — художній керівник обласного Будинку культури. Чи є у вас підшефні?**

— Звичайно. Наших підшефних є Калуський та Коломийський клуби. Ім ми допомагаємо у проведенні тематичних вечорів, КВД, «вогників» та інших масових заходів. Буває, що й самі виїжджаємо до них з концертами. В Калуському клубі працює цікавий танцювальний гурток. Ми лише допомагаємо керівникові його дібрати репертуар. Практикуємо з ними також спільні концертні програми. Такі контакти дають змогу танцюристам дещо запозичувати один у одного. Загалом же, всі ми вчимося у народу, і це дає змогу бути вірним у мистецтві його простоті, правдивості, широті...

**Розмову вела
Надія КОНВАЛЮК.
м. Івано-Франківськ.**

СЛОВО ПРО ВЕТЕРАНА

10 серпня цього року Ісааку Ароновичу Сапожникову виповнюється 70 років.

Більшість молодих членів Товариства знають його лише як директора Республіканського науково-методичного кабінету клубної роботи УТОГ, яким він керує ось уже понад 13 років. Це знаємо ми його як талановитого поета, зустрічаючись з його творами на сторінках газети «Наше життя», журналу «В єдином строю» та інших видань.

У 1935 році, ще зовсім молодим хлопцем, тільки-но втративши слух, прийшов він до Українського товариства глухих, щоб отримати бодай моральну допомогу, а виявилось — прийшов, щоб назавжди стати його активним членом і будівником, залишити в історії Товариства свій відчутний внесок.

Після вступу до Товариства Ісаак Аронович працює спочатку інструктором Центрального правління, а згодом — завідувачем організаційним відділом ЦП УТОГ. У січні 1939 року його обирають головою Київського об'єднання УТОГ, а в лютому 1941 р. — висувають на посаду заступника голови Центрального правління.

З початком Великої Вітчизняної війни І. А. Сапожников тимчасово виконує обов'язки голови Центрального правління УТОГ у м. Харкові, де знаходився тоді Наркомат соціалістичного будівництва України, а після від'їзду до м. Душанбе, невдовзі стає організатором і першим головою Таджикицького товариства глухих.

Повернувшись навесні 1944 року до Києва, І. А. Сапожников знову в гущі подій. Він член Центрального оргбюро по відновленню перерваної війною діяльності Товариства, завідувач організаційним відділом ЦП УТОГ, організатор і перший директор Київського учбово-виробничо-

го комбінату № 3 УТОГ. І скрізь, за яку б роботу не брався Ісаак Аронович, яку б ділянку не очолював, скрізь залишав помітний слід.

Так, коли влітку 1940 року Нарком соціалістичного будівництва УРСР та Центральне правління направили І. А. Сапожникова до міста Чер-

нівців для надання допомоги місцевим органам влади в об'єднанні нечуючих визволеної від румунських бояр Північної Буковини, Ісаак Аронович не тільки виявляє і згуртовує глухих, але й докладає зусиль для створення там обласного відділу і учбово-виробничого підприємства Товариства.

Керуючи з 1938 року колективом художньої самодіяльності Київського будинку культури, спочатку на громадських засадах, а в післявоєнні роки — як звільнений режисер, І. А. Сапожников систематично впроваджує багатьох років виводить цей колектив у число переможців усіх конкурсів-оглядів, а пізніше, одним з перших, привів його до здобуття звання самодіяльного народного театру.

У 1947—1950 роках коли І. А. Сапожников працював директором Київського будинку культури, його різноманітні і схвально згадувались у наказах начальни-

ка Управління культури Київського міськвиконкому, причому в одному з цих наказів працівникам Управління культури пропонувалося поширити досвід роботи Будинку культури УТОГ в інші культзаклади міста.

Минав час, міцніла матеріальна база Товариства. І одночасно зростала потреба у пошуках нових форм організаційно-масової та ідеологічної роботи серед членів УТОГ. Щоб краще висвітлювати діяльність Товариства у нових умовах, І. А. Сапожников, за дорученням Центрального правління УТОГ готує до V, VI і VII з'їздів Товариства спеціальний випуск «Бюлетень з'їзду» обсягом по вісім друкованих сторінок кожний.

У 1969 році І. А. Сапожников став організатором і першим директором Республіканського театру міміки і жесту «Райдуга», а згодом — організатором і керівником літературного гуртка «Київський каштан», який пізніше переріс у республіканське літературне об'єднання «Відлуння».

І. А. Сапожников — один з небагатьох, хто був делегатом усіх одинадцяти з'їздів УТОГ, і єдиний член Товариства, який виступав на кожному з'їзді.

Значний внесок зробив Ісаак Аронович також у підготовку для Товариства кадрів клубних працівників та перекладачів дактильно-жестової мови, будучи серед тих викладачів, які започаткували на Республіканських курсах систему їх навчання.

Минули роки. Ісаак Аронович і сьогодні, як і впродовж багатьох десятиріч, залишається прикладом для молодих: багатогранністю своєї діяльності, високим рівнем свого творчого злету, своїм нездоланим бажанням перемогти глухоту.

**Ю. МАКСИМЕНКО,
начальник відділу слухової, трудової та соціальної реабілітації ЦП УТОГ.**

РАЗ У ТРИ-ЧОТИРИ роки журналістські шляхи-дороги приводять мене в Узбекистан. Проміжки між відрядженнями досить великі, і тим наочні переміни, що відбулися і в зовнішньому вигляді, і в житті в минулому далекій країні. Вони скрізь — в тому числі і в Товаристві глухих союзної республіки. Вони очевидні і вагомі.

У 1980 році відбувся одинадцятий з'їзд Узбекиського товариства глухих, який, як і належить, підбив влітку роботи. Звичайно, кажуть, що цифри сухі, але вони красномовніші за будь-які слова! Давайце послухаємо мову статистики: у десятій п'ятирічці прибуток, одержаний підприємствами УзТОГ, склав 15 мільйонів карбованців, а в одинадцятій п'ятирічці він досягне 20 мільйонів! 70 процентів цих коштів буде направлено на капітальне будівництво. Виростуть нові підприємства, клуби, сотні сімей нечуючих справлять новосілля. Справжньою кузницею кадрів стали УВП — лише протягом останньої п'ятирічки тут одержали професію понад 1100 юнаків та дівчат з вадами слуху. Кожен з них влився в шеренгу трудівників.

У БРАТНІХ ТОВАРИСТВАХ

ЗАСПІВУВАЧІ ДОБРИХ СПРАВ

До речі, всі ці досягнення, переміни природні: вони продиктовані законом нашого життя. Ми звикли до них, більше того — сприймаємо як належне. Скажіть самі: кого сьогодні здивує Палац культури чи спортивний комплекс, збудований на кошти товариства, чи глухий з дипломом інженера-конструктора, що працює за своєю спеціальністю... В Ташкенті два

учбово-виробничі підприємства, на яких трудяться чималі загони нечуючих спеціалістів та робітників. Продукція, що виготовляється цими колективами, завойовувала добру славу в республіці. Мабуть, найбільш популярні товари народного споживання, що їх постачає УВП-1. Це — добротні сучасні меблі, швейні вироби, національні узбецькі килими.

Минулого (1982) року ташкентці реалізували продукції на 4,5 мільйона карбованців.

У колективі немало передовиків виробництва, які достроково завершили завдання другого року і нині розгорнули змагання за дострокове виконання планових завдань 1983 року і п'ятирічки в цілому.

Високої ефективності праці добивається ткаля Мухтабар Сайдалієва, що на цілий рік випереджає календар. Як і більшість членів колективу, вона прийшла в цех ученицею і виросла тут до класного майстра. Мухтабар досконало освоїла нове швидкохідне обладнання, і килими, виткані її май-

стерними руками, відзначаються високою якістю. Не відстає від Сайдалієвої і її подруга Ніна Рябцева, яка також неодноразово виходила переможцем соціалістичного змагання.

У колективі Ташкентського учбово-виробничого підприємства № 2 хто не знає Хуснутдіна Нурутдінова! Таких, як він, в Узбекистані поважливо називають «усто», що в перекладі означає «майстер». Як багато приховано за цим словом! Спеціаліст високої кваліфікації, вчитель, друг і наставник, який виховав немало молодих робітників, котрі сьогодні самі йдуть в шерензі передовиків соціалістичного змагання. Всі вони зобов'язалися достроково завершити програму третього року одинадцятій п'ятирічки.

Хуснутдіну трохи більше за тридцять, але його по праву вважають кадровим, ветераном. 14 років тому він прийшов сюди учнем. Трудився на декількох ділянках і скрізь добивався відмінних показників. Коли

в цеху пластмас встановили складні термопластавтомати, глухий Нурутдінов одним з перших освоїв нове обладнання. Не було ще такої зміни, протягом якої він не перевиконав би виробничі завдання.

Комуніст Хуснутдінов Нурутдінов по-господарськи ставиться до техніки, його верстат ніколи не простоює. Він бере активну участь у змаганнях за раціональне використання сировини та електроенергії, за випуск більшого обсягу продукції при мінімальних затратах сировини. Портрет ударника комуністичної праці, переможця соціалістичного змагання занесено на Дошку Пошани підприємства. Товариші по роботі виявили Х. Нурутдінову довіря, обравши його до складу комітету профспілки.

Так, великі зміни відбулися в Товаристві глухих, в будь-якому його підрозділі. Як їм не радіти, як не вітати!

**Л. ГОДІН.
На знімку: з сотень ниток створює райдужні оздобки ткаля Ташкентського УВП-1 Мухтабар Сайдалієва, яка пройшла шлях від учениці до класного майстра.**

Фото автора.

ПОЛУМ'ЯНИМ СЛОВОМ

Гнів і презирство викликає у всіх людей доброї волі злочинна діяльність українських буржуазних націоналістів, сіоністських найманців американського імперіалізму. Будь-які теорії цих капіталістичних поплічників скеровані проти миру сьогодні, як і в перші дні війни...

4—5 липня 1941 року гітлерівці загнали на подвір'я в'язниці 1200 військовополонених радянських солдат і командирів (більшість з них були поранені), а разом з ними — працівників радянських районних і міських установ, комуністів і комсомольців. І всіх розстріляли.

Саме ці сторінки історії увійшли в документальні нариси, памфлети, публіцистичні статті Кліма Євгеновича Дмитрука, об'єднані в книгу «Жовто-блакитні банкрути».

У боротьбі з буржуазною ідеологією автор займає активну позицію. Роздільна націоналістична теорія і практика, доводить він, давно вже приречені, як приречений і капіталізм. Він неспроможний тримати в полоні своїх реакційних концепцій народні маси, а тому вдається до маніпулювання їхньою свідомістю, відверто провокаційної брехні й наклепів на новий соціалістичний лад.

В умовах нинішньої ідеологічної боротьби на міжнародній арені жалюгідні зусилля буржуазних і буржуазно-націоналістичних фальсифікаторів зводяться нанівець. Цю ідею автор проводить через всю книгу. Намагання наших ідейних противників загальмувати об'єктивний процес оновлення світу, кинути тінь на величчі досягнення соціалістичної співдружності націй, на братерську дружбу народів нашої країни — безперспективні. Виходячи з цього, К. Дмитрук немало

місяця відводить критиці ворожої ідеології. Його памфлети переконливо доводять неспроможність і реакційну суть українських буржуазних націоналістів.

Однак активність пропагандистських засобів класового противника не згасає. За статистичними даними лише «Агенство з міжнародних зв'язків» США налічує десять тисяч співробітників, 198 закордонних постів у 126 країнах світу. Ворожа діяльність щедро оплачується. Нині на антирадянську пропаганду витрачається щороку 2,5 мільярда доларів. Пасквілями рясніє вся націоналістична преса. Але у нікчемній писанині жовто-блакитних писарчуків жодного факту, жодного посилання на документи...

Наші класові противники намагаються приховати дійсні факти злочинів. «Роками тягнеться «перевірка» тих справ військових злочинів, — підкреслює автор, — які веде Бюро спеціальних розслідувань міністерства юстиції США. Як заявив у січні 1982 року його директор Е. Райен, з 530 порушених бюро справ проти осіб, у минулому пов'язаних з фашизмом, 296 вже закрито «у зв'язку з браком доказів». І це тоді, коли на території США переховуються від правосуддя багато нацистських злочинців, на сумлінні яких, за даними американської преси, вбивства 2 мільйонів чоловік!

Книга Кліма Дмитрука «Жовто-блакитні банкрути» — нова зброя в руках людей, які борються за мир. Ще більше підвищує книга політичну пильність радянських людей, виховує рішучість завжди стояти на захисті завоювань соціалізму, своєї Батьківщини.

Т. ЗАХАРЧЕНКО.
м. Київ.

БЕЗ БОРОТЬБИ НЕМАЄ РЕКОРДІВ...

Нотатки з всесоюзної першості з легкої атлетики

Після річної перерви, на решті, було піднято прапор особистого чемпіонату СРСР з легкої атлетики. Він відбувся в Донецьку, на чудових доріжках і в секторах з синтетичним покриттям. Господарі змагань зробили все: три дні стадіон «Шахтар» був у повному розпорядженні глухих спортсменів восьми союзних республік. Кваліфіковане суддівство, місця в одному з кращих готелів міста, виступи самодіяльних артистів, навіть погода сприяла стартам.

Було все, крім одного — найголовнішого: боротьби в кожному виді програми; бажання не просто перемогти, а встановити найвище досягнення! А без суперництва немає і рекордів...

У 23 видах легкої атлетики найсильніші глухі атлети Радянського Союзу, що зібралися в Донецьку, показали всього 10 результатів, які відповідають нормативам першого спортивного розряду. А серед тих, що виступали, згідно протоколів були майстри і кандидати у майстри спорту, був значущий загін першорозрядників. І що ж? В ос-

новному було показано результати другого і третього розрядів. Більше того, у багатьох командах знайшлися легкоатлети, які не зуміли виконати нормативів навіть третього розряду. Для чого ж, питається, везти спортсменів, чий рівень підготовки не відповідає змаганням такого високого рангу?

Буквально лічені старти пройшли в гострій боротьбі і саме тут народилися «швидкі» секунди. В забігові на 100 метрів відзначився український спринтер Олександр Воробйов, який фінішував через 10,8 секунди. Другий результат 10,9 секунди показав представник РРФСР, учасник XIV Всесвітніх Ігор глухих Валерій Сажнев. На 200 метрів Воробйов був другим призером (22,9 секунди), а першим тут став Ігор Міхеев (РРФСР). Він показав 22,5 секунди.

Кажуть, що вдома навіть стіни допомагають. Однак, у Донецьку народна мудрість явно не виправдала себе: українські спортсмени виступили нижче своїх можливостей. Крім Воробйова, чемпіонські титули завоювали: Ольга Глодіна, що кинула диск на позначку 43 метри 58 сантиметрів, і Олександр Саєвський, який переміг у змаганнях з потрійного стрибка (13 м 42 см). У своєму «коронному» виді спорту — стрибках у довжину, чемпіон

СРСР і Всесвітніх Ігор глухих виступив вкрай невдало. Всі три спроби завершилися нульовою оцінкою... Першим у цьому виді став В. Сажнев, що показав результат зовсім не майстра — 664 сантиметри.

Серед дискоболів найкраще виступила Е. Шишпаренко (БРСР) — 36 метрів 88 сантиметрів; зі стрибків у висоту — К. Якунін (УзРСР) — 190 см; найдалше за всіх — на 13 метрів 1 сантиметр — штовхнув ядро А. Єрьомін (РРФСР). Всі ці результати перебувають на рівні другого — третього розрядів і повинні насторожити спортсменів, тренерів, яким належить складати серйозний екзамен на XV Всесвітніх іграх глухих.

Змагання з легкої атлетики серед жінок, хоч і пройшли досить блідо, все ж були ознаменовані одним результатом високого класу. «Порушницею» спокою стала молода естонська спортсменка Аннелі Ояту, що пододала планку на висоті 170 сантиметрів. Цей результат на 3 сантиметри перевищує офіційний світовий рекорд, встановлений ленинградкою Ольгою Корховою в 1981 році на XIV Іграх глухих.

Аннелі стала першою такою і зі стрибків у довжину, приземлившись на позначці: 548 сантиметрів. Її суперниці — Е. Кладієва і

О. Муравйова (обидві РРФСР), показали відповідно 535 і 500 сантиметрів. З інших результатів можна відзначити час М. Борисової на дистанції 400 метрів (58,6 секунди) і на 800 метрів (2 хв. 14,8 сек.); як і очікували, у спринті перемогла ленинградка А. Жарова: її результати 12,5 сек. на 100 метрів і 26,9 сек. на 200 метрів. Ветеран легкої атлетики, учасниця Всесвітніх ігор у Бухаресті і Кельні, Жарова поки що далека від своєї кращої спортивної форми, але і в неї практично не було небезпечних конкуренток.

Чемпіонат СРСР з легкої атлетики перегорнув ще одну сторінку у підготовці до XVI Ігор глухих. Він став своєрідним проміжним фінішем: після змагань у Кельні минуло два роки, рівно стільки залишилося до стартів в Лос-Анджелесі. Слід сподіватися, що спортсмени, тренери, критично проаналізувавши уроки Донецька, зуміють зробити правильні виновки. Головне, — уникнути благодушності, головне — настроїтися на боротьбу, на досягнення найвищих результатів. Вони прийдуть до тих, хто планомірно, наполегливо, не шкодуючи сил, іде до наміченої мети.

В. АНДРІЄНКО.
Фото автора.

Чемпіонка СРСР зі штовхання ядра Любов Крилова (Естонія).

Забіг на 5 тисяч метрів. Попереду — Микола Єгоров, за ним Петро Мурзін і Костянтин Ковтун (всі РРФСР).

Забіг на 800 метрів. Попереду Галина Піскунова (РРФСР).

З БЛОКНОТА РЕПОРТЕРА

У НЕБІ—ДЕЛЬТАПЛАНИ

Тепер кожного вихідного над Трощинськими горами під Каневом злітають дельтаплани. Глядачів, як привило, немало: і всюдишні хлопчакі, і люди статечні. Та й кого, скажіть, не захопить легкий, ширяючий політ «крилатих» хлопців?

А втім, легкість ця уявна. Самі спортсмени добре знають, скільки терпіння, старанності, напруження і дисциплінованості вимагає цей вид спорту. Та й сам шлях від мрії до польотів був для канівських дельтапланеристів не близьким.

Треба підкреслити одразу: крок у небо вони зробили, не чекаючи чийсь допомоги. Було бажання літати і В. Карасьов, А. Пилипович, А. Шепеленко, В. Колос, О. Голов'яно, С. Бочаров — інженери й робітники — ентузіасти з заводу «Магніт» — взялися за побудову дельтаплану.

О. Голов'яно, у минулому планерист, практичні заняття — інженер-конструктор С. Бочаров.

Перший свій дельтаплан члени секції збудували на особисті збереження. Але це була, як вони вважали, не особиста машина, а крила для всіх бажаних. І невдовзі новим видом спорту захопилася буквально вся заводська молодь. Довелося встановити навіть своєрідний конкурс прийому. Секція переросла в клуб, який дістав романтичну назву «Океан-5».

Адміністрація заводу, комітет комсомолу допомогли обладнати майстерню, навчальний клас, виділили необхідні кошти на будівництво дельтапланів. У повітря піднімаються тільки ті, хто добре підготовлений фізично, доконало оволодів теорією. З'явився у спортсменів і досвід. Вони беруть участь у кушових і обласних змаганнях, виїждять в інші міста республіки.

А у вихідні дні на Трощинських горах — польоти. Небо підкорюється працівникам.

М. КАРПЕНКО.
Черкаська область.

ШАХИ

Чемпіонат Європи

В Угорщині завершився чемпіонат Європи з шахів серед клубних команд глухих. В ньому взяли участь представники Будапешта, які виступали двома командами, Белграда, Лондона, Карлсруе (ФРН), Галлена (Швейцарія), Гетеборга (Швеція), Вообурга (Голландія) та інші.

Спортсмени повинні були «з'ясувати стосунки» впродовж п'яти турів, проте лідери визначились уже на старті: голандці з рахунком

4:0 розгромили бельгійців, наступний результат показали німці, які переграли другий склад угорців, (5: :0,5). Однак лідер—команда Голандії — виявився «каліфом на годину»: три тури підряд він зазнавав поразок і тільки заключного дня переміг другу збірну Будапешта з рахунком 2,5:1,5. Натомість шахісти з Карлсруе, очолювані майстрами Зауером і Вальтером, крок за кроком зміцнювали свої позиції. Вони

виграли у голандців (3,5: :0,5), зіграли вничю з югославами, перемогли першу команду угорців (3:1), домоглися нічий у зустрічі з швейцарцями. У підсумку спортсмени з ФРН набрали 14 очок і посіли перше місце серед клубних команд Європи. На другому — шахісти з Белграда. Вони зберегли значні шанси на чемпіонський титул, однак в останньому турі поступилися полякам (1,5:2,5), які посіли четверте місце.

НИМИ ЗАХОПЛЮЄТЬСЯ СВІТ

Високих почестей удостоєно Р. Віндбраке у Сан-Франциско: американська легкоатлетична асоціація глухих назвала видатну бігунку з ФРН кращою нечуючою спортсменкою віку.

Впродовж 20 років Віндбраке з беззмінним успіхом виступає в найбільших міжнародних змаганнях. Вона — учасниця п'яти Всесвітніх ігор, на яких завоювала 11 золотих, 4 срібних і 2 бронзові медалі. Ріті Віндбраке належать рекорди у бігові на 400, 800, 1500 і 3000 м.

НАШ КОМЕНТАР. Безумовно, у світі небагато спортсменок, які б домоглися таких успіхів. Небагато, але вони є! І одна з них — представниця Радянського Союзу. Її ім'я досить добре відоме шанувальникам спорту як у нашій країні, так і за рубе-

жем. Це — ленинградка Ніна Іванова. Вона, так само як і Р. Віндбраке, взяла участь у п'яти Всесвітніх іграх: 1965 рік — Вашингтон; 1969 — Белград; 1973 — Мальмо (Швеція); 1977 — Бухарест; 1981 — Кельн (ФРН).

Іванова завоювала олімпійське «золото» у бар'єрному бігові, п'ятиборстві, стрибках у довжину, у бігові на спринтерські дистанції та в естафетах. У багатьох з цих видів легкої атлетики вона свого часу встановлювала рекорди.

Можемо стверджувати: світ небагато знав таких всебічно обдарованих спортсменок, як Ніна Іванова. Вона здобула 12 медалей найвищого гатунку!

Було б справедливо назвати Ніну Іванову, як і Р. Віндбраке, «спортсменкою віку». Її внесок у розвиток світової легкої атлетики надзвичайно великий.

Ніна Іванова.

Редактор
П. БУЛАТОВ.